

[Aksel Larsen.]

ter — jeg går ud fra, at udvalgsbetænkningen refererer korrekt — er ganske uforsvarlig eller, for at sige det endnu stærkere, yderst letfærdig. Man siger her i udvalgsbetænkningen, refererende til sundhedsstyrelsen:

„Det har vist sig, at det radioaktive nedfald over Danmark indtil nu har været af samme størrelsesorden som det, der er målt i de ovenfor nævnte lande.“

Det er Norge, Sverige og England.

„Ved undersøgelser foretaget i USA af prøver her fra Danmark er der nu påvist en ringe stigning i indholdet af radioaktivt stof; prøverne har omfattet knogler fra mennesker samt forskellige mejeriprodukter. Den påviste stigning beløber sig dog kun til 1 pct. af den foran nævnte naturligt forekommende baggrundsstråling.“

Ja, heroverfor er det nødvendigt at gøre opmærksom på — og det er så meget mere nødvendigt, hvis ikke sundhedsstyrelsens repræsentanter har gjort opmærksom på det, og hvis ikke udvalgets ærede medlemmer selv har sat sig ind i dette, hvad de burde have gjort — at der er en afgrundsdyb forskel mellem den såkaldte naturlige baggrundsstråling og den stråling, menneskene udsættes for som følge af radioaktivt nedfald. Denne baggrundsstråling, som kommer ude fra verdensrummet i form af kosmiske stråler, eller som kommer fra radioaktivitet i jorden, har menneskeheden været udsat for, så længe den har eksisteret, og den har ikke vist sig farlig. Den har vel kunnet bidrage til at fremkalde mutationer, forandringer i arveanlæggene, men det ser ikke ud til at have skadet menneskene, og hvis man kunne operere på den måde, at nu er der kun sket en forøgelse på 1 pct. af denne baggrundsstråling, var det hele ikke så farligt. Men den fare, der er forårsaget af atom- og brintbombeforsøgene, har i meget ringe grad noget med baggrundsstråling at gøre. Det er nødvendigt at sige dette, også fordi man har forsøgt over for den uro, der er vakt i befolkningen, at køre frem med forskellige atomforskere, der udelukkende har opereret med stråling, der modsvarer baggrundsstråling, nemlig den direkte stråling på mennesker udefra.

Det er imidlertid ikke det, det drejer sig

om, når man taler om radioaktivt nedfald fra brintbombsprængninger. Ved disse brintbombsprængninger har menneskene skabt et nyt grundstof, som aldrig før eksisterede nogetsteds, strontium 90.

Det er måske nødvendigt at tilføje af hensyn til dem, der ikke har sat sig ind i sagerne, at tallet 90 angiver noget, man kalder atomvægt; det føjer man altid til, når man nævner et grundstof, fordi nogle grundstoffer kan have forskellige atomvægte. Strontium 90 eksisterede ikke, før den første brintbombe blev sprængt over Stillehavet i 1954. Strontium 90 dannes ikke øjeblikkeligt ved eksplosionen. Der dannes først et stof, som hedder krypton. Det er en ædel luftart, der skyder til vejrs med paddehatteskyen, og den har en meget kort levetid, dens virkning halveres på 33 sekunder. Så opstår der et andet grundstof, der hedder rubidium. Det har lidt længere levetid, og dette grundstof, som også er en luftart, omdannes til strontium 90, der ikke er en luftart, men består af så uhyre små partikler, som almindelige mennesker i hvert fald ikke er i stand til at forestille sig. I det omfang strontium 90 dannes i de lavere luftlag, vil det forholdsvis hurtigt nå jorden, bl. a. ved nedbør, men i det omfang det dannes oppe i troposfæren, kan det i mange år føres rundt i troposfæren, fordelt over det hele, men før eller senere falder det ned.

Hvad er så strontium 90? Ja, det er ikke et stof, som i sig selv er radioaktivt, men det er gjort radioaktivt ved eksplosionen. Det har en meget høj grad af radioaktivitet, og denne har en meget lang levetid. Man regner med, at det vil tage 30 år, før dets radioaktivitet nedbringes til halvdelen. Så længe dette stof eksisterer, udsender det radioaktive stråler, og man regner med, at i slutningen af 1960'erne, altså omkring 1970, vil det radioaktive nedfald fra brintbombeeksplosionen i 1954 have nået sit højdepunkt. Altså før eller senere falder det ned på jorden og optages af levende organismer, det være sig planter eller dyr. Der er vel størst sandsynlighed for, at det går ned i jorden med regnvandet eller anden nedbør og dér optages af planternes rødder og skyder op i planterne og går over i dyrene, der spiser det. Hvis så menneskene spiser disse dyr, går det over i menneskene. Dette strontium 90, som udsender noget,